

Szerkesztőség:

Rimaszombat, Kossuth Lajos-
utca 37. szám. Ide intézendő
a lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levelezés

Értéktelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT**VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.****MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: CSÜTÖRTÖKÖN.****Felelős szerkesztő: Dr. TERHES SÁMUEL.****Kiadó-hivatal:**

Rimaszombat, Deák Ferencz-
u. 8. sz. a. a könyvkereskedésben
— Ide intézendők a kiadó hiva-
talt illető előfizetés, hirdet-
mény, nyilttér és egyéb felszó-
lalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor tér-
fogata 12 fillér.
Többszöri hirdetésnél árked-
vezmény.

Nyilttér:

Egy sor 40 fillér

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legezélszerűben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.**

Ujabb vállalkozás Gömörmegyében.

Ma már nehéz a sora, sok az ügye, baja minden munkás kéznek. A gazdák, iparosok, kereskedők, mind a nyomasztó terhek, gazdasági válságok politikai botlások súlya alatt görnyedeznek. A szegénység, elszegényedés az egész vonalon ijesztő arányokat öltött. Sok szó, sok írás volt már e dolgról, a jó tanácsoknak sem vagyunk híján. S mégis — sorsunk a régi mederből csak nem akar kitérni. Nem bizony, mert igényeinket nem redukáljuk, nem jövedelmünk-höz mérjük, foglalkozásunk módján nem változtatunk, mélyebbre nem szántunk, erőnket nem azon ezéltől tömörítjük, hogy munkánk hasznát vállalkozással fokozzuk. Már pedig, ha azt akarjuk, hogy a végleges pusztulás örvényébe ne sodortassunk, mind e dolgoknak meg kell változniuk. A gazda az újabb és gazdaságosabb termelési ágakra is kiváló súlyt helyezzen, üzeme egyoldalúságát a változott piaci, termelési, sőt területi kívánalmakhoz alkalmazza. Az iparos, kereskedő a termelési ágak közt az egészséges öszhang megteremtésére törekedjék. Az üzleti tisztesség rovására elkövetett minden cselekedetnek önmaga legyen a legkerülhetetlenebb üldözője. A maradiság ne állja útját a közgazdasági reformok érvényesülésének.

Az 1900-ik évben Magyarország lakossága a külföldnek kifizetett:

1. Lenfonalért	2379000	koronát.
2. Lenszövetért	3715000	"
3. Len vászonért	8304000	"
4. Len szalagért	300000	"
5. Len csipkeért	613000	"
Összesen:	15311000	"

TÁRCZA.**Zúgjak harangok, zúgjak!**

Zúgjak harangok, zúgjak!
Kiterítve fekszik a halott.
Szegény a ravatal, nincs virág se rajta,
Bánat a szemfödél, hulló könyv takarja.

Zúgjak harangok, zúgjak!
Hadd tudjak, hogy én kit siratok!
Boldogságom fekszik megölve, meghalva,
Tenger még szívemnek a bűja, fájdalma!

Zúgjak harangok, zúgjak!
Nem baj, hogy szegény volt a halott,
Megfizetek érte hulló könnyeimmel,
Siratni fogom őt úgy is örökösen.

Mesarhim.

A polgári körből.

Nemcsak mulatság, de nevezetes társadalmi ünnep is.

E sorok írójának eszébe jutnak a tíz év előtti események, a midőn az emberek lelkébe itt magasztos érzések ébredtek, és a társadalom, mint egy varázstüresre állott fel, félretéve minden társadalmi osztálykülömbiséget és állott a polgári körből rendezőségébe. A legszegényebb és legegyszerűbb iparos fiu együtt működött közre a leggazdagabb és legnevesebb családok ifjaival. A kék-fehér szalag mint rendezői jelvény lett avatva egy percz alatt a testvéresülés, a társadalmi együttérzés, együtt munkálás nemes jelvényévé; és a társadalmi újítás, mint a mulattal szemben álló gyökeres újítás forradalomszerű radikális munkával a lelkeket a mindennapi lét főkéncseinek köréből magasabb felfogás, lázas lelkesedés világába ragadta át.

Igy lett a polgári körből ettől fogva nemcsak egy társadalmi kör tagjainak a mulatsága, hanem az egész társadalom fényes, lelkesedéstől, örömtől, vigassagtól ragyogó ünnepe.

Evről évre fényesebbé lesz ez az ünnep. Az idén emelte azt, hogy a termet a villanyos fényár sugarai, mint a polgári odaadó munka diadalmi jelvényei tették kápráztatóvá, a mely fényözönben, mintha mindenki

6. Pamut fonalért	20872000	koronát.
7. Pamut szövetért és vászonért	124518000	"
8. Pamut kötött áruért	8494000	"
9. Pamut szalag és pasomanért	3369000	"
10. Pamut csipkeért	5738000	"
Összesen:	162991000	"
11. Fehérneműért	13890000	"
12. Kender fonalért	459000	"
13. Zsakért	7257000	"
14. Gyapju fonalért	2707000	"
15. Gyapju szövetért	81233000	"
16. Gyapjuból kötött áruért	2190000	"
17. Gyapju szalag és pasomanért	2014000	"
Összesen:	88144000	"
18. Selyem fonalért	1184000	"
19. Selyem szövetért	28194000	"
20. Fel selyemért	14007000	"
Összesen:	43385000	"
21. Férfi ruháért	19424000	"
22. Női ruháért	18855000	"
23. Kalap szövetből vagy nemezéből	6998000	"
24. Kalap növényi anyagból	4539000	"
25. Czipőért, csizmaért	18044000	"
26. Keztyűért	2696000	"
27. Felső bőr	15366000	"
28. Talp bőr	10096000	"
29. Czukorért	16933000	"
30. Ökörért	12817000	"
31. Sertésért	11850000	"

szébb, nemesebb, s derültebb lett volna a rendszel, s mintha a szép tisztá fény Rimaszombat fényesebb jövőjét hirdette volna, mintha az ivlampák egy új és boldogabb jövő kapui felett világítottak volna.

Este félkilenczkor megindult a közönség felvonulása, a mely csakhamar meggyőződte a szemlélőt, hogy itt ma a farsangi évad nagyszerű eseménye fog kibontakozni.

A togotok, hintók egymásután robogtak elő, a melyekből fényesen öltözött asszonyok, bájos, kedves leányok léptek ki, és haladtak fel a szépen kivilágított s díszített lépcsőházon át a ragyogó drapériákkal, délszaki növényekkel gazdagon ekitett terembe, a hol a bálanya részére a tribünön valóságos tündéri liget volt, virágokból és délszaki növényekből felállítva.

Pont 9 órakor vonult be a terembe rendező-bizottság hatalmas phalanxai között a bálelnök Majthán Arnold ur karján Loysch Ödönné urnó önnagysága, a szeretetreméltó bálanya, kit riadó éljen és a Rakóczi-induló zengőcsengő hangjai fogadtak és kísérték a tribünig.

A bálelnök gyönyörű szép rózsaszín rózsákból font csokorral lepte meg a bálanyát, ki elragadóan szép rózsaszínű selyem ruhát viselt.

Nem csekély igaz örömet szerzett a teremben, hogy a vármegyei hölgyek is szép számban jelentek meg, s kiváló elismerés illeti Hevessy Bertalanét és leányát a bájos Hevessy Mariát, a kik rég idők óta fogva a polgári elem igaz barátaiént lelkesen toboroztak híveket a polgári eszme társadalmi ünnepének sikerültéhez.

A teremben ott volt a városi intelligencia színe-java és ékessége volt az estének, hogy azon Glaufl Pál ág. ev. esperes, Czínke István ev. ref. lelkész urak is megjelentek.

Jól eső volt látni a szabadkai tisztikar megjelenését, a megyei tisztikar számos kiváló tagját s mindenki örömmel nézte a város fiatal polgármesterét dr. Kovács Lászlót, ki bájos menyasszonya Rásky Etelka urhölgy oldalán jelent meg.

A mulatság eddig még nem tapasztalt kedélyesség és fesztelen közvetlenségben folyt le, az egész társaság egy bizalmas nagy család képét viselte. Képzelték, hogy a hangulat micsoda elementáris erővel tört magának utat ott, a hol a társaság olyan egyöntetű érzelémmel vett részt a mulatságon.

Fiataltja, megleltje egyaránt tánczolt; tértiak, kik egészen lemondottak a tánczról, perdültek egy-egy jókedvű csárdásra, avagy keringőre, s későre járt az idő

32. Vas- és aczélrudért	5695000	koronát.
33. Szögekért, csavarokért	5231000	"
34. Nyomda papirosért	4104000	"
35. Repczeolajért	400000	"
36. Lenmagolajért	1234823	"
Összesen:	483660823	"

Ime csak 36-féle árut említettem s azért a magyar közönség 483 millió koronát ad ki külföldre.

Nem hiszem, hogy valaki tagadná azon állításomat, hogy az elősorolt áruk között nincs egy sem olyan, melyet itthon ne tudnánk előállítani vagy termelni. — De ha a magyar gazdák, iparosok és kereskedők az elősorolt áruknak csak 50%-át volnának képesek hazai munka és termelés árán forgalomba adni, akkor is 241 millió koronát (mondjuk 120 millió forintot) biztosítanának a saját zsebünk számára, mely öszszeg, elvégre nem megvetendő csekélység. Hogy e dolog ilyen kicsiny arányokban is valóra változzék, az első sorban tőlünk függ.

Magyarország első sorban önmagunk piacza legyen. A fogyasztás a hazai termelésben találja meg fő forrását.

A forrás útját egyenetlen, biztos mederbe irányítani elsorangu nemzeti érdek, melyet semmiféle reménybeli bizonytalanságért kockára tenni nem szabad.

Azért örömmel tölti el lelkünket mindazon mozgalom, mely közgazdasági megerősödésünket, a közgazdasági törvények által kijelölt gazdasági önállóságunkat munkálja.

Gömörmegye hazafias közönsége minden alkalommal megtalálta a módját annak, hogy aktuálissá való közgazdasági dolgokban előljárjon. Erről tanuskodik az a lelkes hangulat is, melylyel a közönség az alább közölt felhívást fogadta:

éjjel után, mikor végre a szünőrára határozta magát a társaság.

Nehezen hagyták el a párok a táncztermet, kell-e több bizonyíték egy bál fényes sikeréről. Végre nehezen elhagyták és csak a szünőrá pompás vacsorája, ott hallott jó hallgató nóták és az azokba vegyült pompás dalliközás békítették ki a párokat.

De nemcsak kibékítették, hanem a soupé vége felé már olyan hangulat volt, hogy valóságos kedély-forrongássá lett.

Lett is utána olyan soupé-csárdás, a milyen még nem igen járta a rózsai nagyteremben és még tán most is járnak, ha a reggeli 8 órai napsugarak szét nem verik a mulatók szép társaságot.

A sikerült mulatságon hervadhatatlan babérokat szerzett Loysch Ödönné bálanya, az ügyes bálelnök Majthán Arnold, a vigalmi bizottság elnöke dr. Kármán Aladár, az egész rendező-bizottság és Rábelly Miklós a kör elnöke, — no hát az igazság kedvéért Oláh Gyula házi primásunk, ki tüzzel húzta a talp alá valót.

Riporterünk a következő névsort adta át:

Asszonyok: Loysch Ödönné, Andrásni Lászlóné, Benkő Jánosné, Borsos Sándorné, Csizy Kálmánné, Csapó Józsefné, Csapó Lajosné, Fülöp Beláné, Glaufl Pálné, Ivanyik Györgyné, Juraskó Jakabné, Hevessy Bertalané, Horváth Györgyné, Hagelbauer Györgyné, Illgner Nándorné, özv. Káposztás Józsefné, dr. Kármán A. Ernőné, Kubinyi Andorné, Koskó Jánosné, Lévai Izsóné, Molnár Józsefné, özv. Mindszenty Bertalané, Mindszenty Kálmánné, Matolesy Pálné, Nerhalt Antalné, Osváth Dánielné (Feled), Pitta Lipótné, Prihradny Elekne szül. Hevessy Mara, Pongrácz Pálné, Pongó Zsigáné, dr. Ráróssy Gyulané, Ruzskay Gyulané (Jánosi), Rentka Jánosné, Szabó Józsefné, özv. Sziogyártó Istvánné, Spúriusz Józsefné, Scholcz Adámné (Nyustya), Ternyey Jánosné, Volkó Viktorné, özv. Varga Jánosné, dr. Zehery Istvánné, Zólyomi Pálné (Jánosi) stb. stb.

Leányok: Burghardt Juliska, Csizy Gizi, Dobozy Gizella, Fischer Margitka (Tornallya), Fülöp Mariska, Glaufl Margitka, Glaufl Annuska, Hagelbauer nővérek, Juraskó Aranka, Káposztás Juliska, Káposztás Erzsike, Kubinyi Anka, Kubinyi Klemma, Kosko Marcsa, Loysch Irénke, Pongrácz Helénke, Rásky Etelka, Rábelly Etelka, Rentka Karola, Ruzskay Margitka (Jánosi), Szabó Erzsike, Scholcz Etelka (Nyustya), Spúriusz Juliska, Ternyey Margitka, Varga Juliska, Zólyomi Mariska (Jánosi) stb.

Felhívás.

Tisztelt gazda-társaink!

Sok millió az az érték, a mit lenrostért és más lenárúért külföldre kifizetünk. Pedig e milliókra magunknak is nagy szükségünk van s azokat a magunk számára meg is menthetjük, ha lentermelésre, len kikészítésre vállalkozunk.

Lent termelhet minden gazda, de a len kikészítésére kis gazda magára utalva nem vállalkozhatik. Hanem ha a lentermelő gazdák szövetségét egyesülnek, maguk állíthatnak fel olyan gyárat, mely gyárban a beküldött lenkórót kidolgozzák s a gazdák javára nagy haszonnal eladják.

A gazdának gyár felállítására pénze nincs. De nem is kell, hogy pénzt adjon. A pénzszerzés módja az aláírási íven részletezve van. A mi épületek a gyár számára kellenek, azok is megvannak, azokat Rőcze városa a szövetségnek megszerezte s ezzel a szövetség már 60000 koronát megtakarított; nem tekintve azt, hogy 80 löerejű vízmű is rendelkezésre van.

Mi volna hát a tenni való? Len termelésre vállalkozni, szövetségét alakulni, hogy közös kikészítő gyárat állíthassanak fel. A termelt lenkórót minden áztatás nélkül a szövetség gyárába kellene beszállítani.

A gyár a lenkórót és a lenmagot készpénzért beváltja és pedig a kórót a hosszúsága szerint 6—9, a magot 30 koronáért métermázsánként. A gyárban négy mázsa lenkóróból (áztatással, tilolással stb.) egy mázsa tiszta len rostot választanak ki. Ezt a gyár eladja legkevesebb 90 koronáért. Ebből a 90 koronából levonja a négy mázsa kóró árat (4×9=36) az összes rezsit, ez 16 korona, marad még tiszta haszon 38 korona, a mi 300 hold föld után, ha kataszter holdankint csak 8 mázsa lenkóró volna a termés (pedig a legrosszabb termés is 10 mázsa lenkórót és 2 mázsa magot ad) a gyár holdankint kétszer 38 koronával, tehát 21800 koronával fokozza a gazdák tiszta hasznát s a lenkóró árán kívül még ezt az összeget is már a második évben a termelőknek adja. (Mert az első évi gyári haszonból a gyár berendezésére felvett adósságot fizetik ki s egy kis forgótókat biztosítanak.)

Tehát a szövetség gazdák pénzt kapnak a termelt lenkóróért a lenmagért; pénzt kapnak a saját gyárjukban elért évi haszonból s azonkívül százezer korona értékű gyártelep és berendezés tulajdonosaivá válnak, nem számítva azt, hogy a legjobb rigai orosz vetőmagot az államtól igen olcsón kapnak s a szállításban is kedvezményük lesz.

Amde mindez csak akkor lehetséges, ha a gömöri gazdák legalább 300 hold földet irnak alá. A városok, községek több holdat jegyezhetnek s azt a föld nélküli, vagy igen kis gazdák közt némi bérért kioszthatnak. Az urbéresek is hasonlóan cselekedhetnek. Egyes gazdák, akárhány kis darab földön termelhetik a lent, de egy-egy gazda összesen egy fél holdnál kevesebbet nem jegyezhet. A kinek csak 3 hold földeskeje van, az egy fél holdnál többet ne jegyezzen, mert tudjuk, hogy a len csak akkor ad kitünő termést, ha 5 vagy 6 évenként kerül ismét abba a földbe, a hova először vetették.

Az amugy is nehéz sorsban élő kis gazdák fontolják jól meg a dolgot, vállalkozzanak len termelésre, alakuljanak termelő és kikészítő szövetségé, hogy verejtékes munkájuk roppant nagy haszna a maguké maradjon, filléreink pedig, — ugy se sok van belőlük — idegen zsebébe, külföldre ne vándoroljanak.

Nagyróczén, 1903. január hó 25-én.

Hazafias üdvözléssel:

Ibb. Mihálik Dezső,

a lentermelő és készítő szövetséget szervező biz. elnöke.

Hazánkban ez a szövetség lesz az első, mely a kisebb gazdák szerves egésszé tömörülését a len termelés terén is megteremtí. E szövetség nemcsak célját, a nép jólétének fokozására irányuló törekvését bővebben eszetlenül felelges. A Garam, Rima, Sajó, Murány völgyének, Ratkó vidékének, szóval az egész felső Gömör lakosságának újabb kereset-forrás nyílik meg. Kenyérrel, munkával van szó, mert ennek híján keres új hazát a nép.

A len termelésre vonatkozólag, a felhívásnak némi kiegészítésül megjegyzem: hogy a lentermelő gazda katasztrális holdankint a legrosszabb termés esetén is 70 frt tiszta haszonhoz jut anélkül, hogy más, természeteni szokott növényét elhanyagolná. Mert földjének csak egy hatodrészt kell lenmaggal bevetni s ha a föld a lentermelés alól felszabadult, öt éven át ismét más termelésre használhatja.

A szövetségbe belépő gazdák katasztrális holdankint a szövetséget tartamára egyszersmin-

denkorra négy korona tagsági díjat fizetnek, mely összeg az első termelés árából fog levonni. Az állam a szövetséget olyan nagy összeggel fogja támogatni, hogy a szövetség tagjaira az egyszerűen négy korona tagdíjon kívül más teher nem hárul. A szövetség korlátolt felelősséggel alakul meg s ez a felelősség sem haladhatja túl az egy évi lenkóró termés beváltási értékét. Az alapszabályok a kis gazda minden viszonyára kiterjednek s olyan méltányosan, hogy azzal minden kívánság, minden érdek kielégítést fog találni.

A földmivelésügyi miniszterium Fűredy Lajos m. kir. gazdasági szaktanár urat éppen azért küldte ki, hogy az erdekelt gazdákat felvilágosítsa, tájékoztassa s a mozgalmat a kormány intenciójának is megfelelően szervezni segítse. A szervezés még e hónapban befejezést nyer. E helyen kiváló elismerésünknek kell kifejezést adni a vármegye hazafias, ügybuzgó közigazgatási tisztviselőivel szemben, a kik a nép e kiváló gazdasági mozgalmát szervezni szintén közreműködnek.

Az ügy tovább fejlődéséről, e tárgyban szükséges közlendőkről még több alkalommal fogjuk a t. olvasó közönséget tájékoztatni.

Nagyrócze, 1902. február hó 2.

Dancsházy Gusztáv.

Egy aránytalanságról.

Manapság ugy a tudományos elmélet mint a gyakorlati politika kulömböset tesz a militarizmus és az industrializmus, az állam harezai és ipari típusa között. A harezai típusban az állam és a polgarok ereje főképen a jól szervezett katonai hatalomra támaszkodik, míg ellenben az industrializmusban, az ipari államban, a békes gazdasági együttműködés, a termelés a löczél; a katonai szervezetség csupán ezen együttműködés belső biztosítására, a belső társadalmi rend fenntartására van hivatva. A mai kulturállamok sem pusztán a harezai, sem az industrializmus tipushoz nem tartoznak, hanem a kettő között foglalnak helyet. Szervezve vannak ugy a külső ellenség legyőzésére és a hódításra, mint az ipari termelés, a békes együttműködés előmozdítására. Igaz ugyan, hogy a jobberzésű és fejlettebb gondolkodású polgarok már idegenkednek attól a módtól, hogy azt, a mi az emberi érintkezés szabályai szerint jogos, erőszakoskodással, vérontással érvényesítsék, de az igazi altruisztikus érzések, a belső műveltség általánosságának hiánya, illetőleg csak egyesekben való megléte ma még nélkülözhetetlené teszi az erőszakoskodás szervezett tényezőit, különösen a hadsereget.

A hadviselés a legnépszerűlenebb teher, nemcsak azért, mert a legterheesebb, hanem azért is, mert a fejlettebb izlés elégtelen az erőszakoskodás és különösen annak egyik irtoztató alakja, az emberölés gondolatával. Régen, a törzsi társulás és a nemzetek alakulásának hajnalán nem képezett az igen súlyos terhet, miután a háboruszkodás, hódítás, rablás élethivatás, mint ma mondánok, életpalya volt, melyhez az emberi jellem preperálva volt és az arra hivatott mással csak kivételesen foglalkozott, ott léven az alávetettek osztálya, kik a gazdasági termelést üzték. Mama ellenben produktívnek tartott működés kiválóan a gazdasági foglalkozás, ezen épül mindenkinek a jelene, jövője, a jelen és a jövő boldogsága. Ha ebből valaki kiszakítatik, boldogulásán érezhető esorba esik.

A régmúlt időknek is egyik mai napig megőrzött sajátsga, hogy a harezviselés terheit a fiatalokra rakták; a mai korban azonban ez fokozott mértékben van meg, a mennyiben a korosabbak a harezviselés közvetlen terheit teljesen mentesek és csak közvetve járulnak ennek áldozataihoz, költségeihez. Marsnak, a háboru istenének a fiatalok vannak hivatva áldozni vérrrel, illetőleg személyes szolgálattal, és a ki erre képtelen, anyagi hozzájárulással, az ugynevezett hadmentességi díjjal.

A jogállamtól méltán elvárhatjuk, hogy a közterhek az igazság követelményei szerint egyenlően nehezedjenek a polgarok vallaira, hogy érezhetőségüknek foka egyenlően érjen mindenkit. Sajnos, hogy hazánkban a közterherviselésnek ezen főelve nem érvényesül minden élet viszonyban, nem különösen a hadkötelezettség és a hadmentesség viszonyában. A véderőtörvény rendelkezése szerint három, illetőleg két évet kötelesek tölteni a sorhad állományában azok, kik fegyverforgatásra alkalmasak, és ez idő alatt magánéletük gazdasági és kulturális vonatkozásu rendezésétől, a jövő épületének építésétől teljesen el vannak vonva. Ezekkel ellentétben teljesen szabad keze van a hadviselésre alkalmatlan fiatalságnak, kik hadmentesség címén törvényeink szerint tizenkét éven keresztül hat koronától kétszáznegyven koronáig emelkedő hadmentességi díjat kötelesek fizetni.

Ha megszívleljük azokat a veszteségeket, melyek a sorhad állományában katonai szolgálattal teljesítő hadköteleseket a szolgálat tartama alatt érik, és azokat az előnyöket, melyeket a katonai szolgálat alól mentesek ugyanezen idő alatt szerezhetnek és szereznek is, a közterherviselés igazságos megosztásának jelentékeny sérelmét konstatálhatjuk.

A katonakötelesek nemcsak szokatlan fáradalmakon és szenvedéseken mennek keresztül, hanem életpályájuk, hivatásuk kényszerű elhanyagolása miatt anyagilag is igen sokat veszítenek. Vegyünk egy konkrét példát. Az egy évi önkéntesi szolgálatra bevonuló fiatal ember a katonáskodás ideje alatt megszokítja tanulmányait, ha hivatalba lépett már, nem részesül előmenetelben, félbeszakítja rendes pályáját és köteles viselni az önkéntesi szolgálattal együtt járó súlyos költségeket, melyek a legszereyebb igények mellett is legalább ezer koronát emésztenek föl, ehhez járulnak még később a tisztí felszerelés, a fegyver gyakorlatoknak költségei. Míg ellenben a mentesek nem szakítják félbe tanulmányaikat, hivatalban előre haladnak és katonai szolgálatra semmit sem költenek.

A katonaköteleseket nem vigasztalja meg az a tudat, hogy a katonai szolgálatra alkalmatlanok hadmentességi díjat fizetnek, mert ennek mérve oly csekély, hogy csak névleges létezéséről lehet szó. Hiszen ha valaki évenként husz koronányi hadmentességi díjjal van megróva, tizenkét (v alatt nem fizetett többet mint kétszáznegyven koronát vagyis oly csekély összeget, melyből tisztí egyenruhát sem lehetne készíttetni! Hol van itt az osztó igazság? — A törvényhozás nem gondolta jól át a dolgot, mikor a hadmentességi díj tételeit hat koronától kétszáznegyven koroná maximumig állapította meg, ezeket az önkéntességi joggal bíró hadmentesekre száz koronától ezer koronáig emelkedő évi tételekben kellett volna megállapítani. Természetesen azon hadmentesekre nézve is magasabb díjtételek lettek volna megállapítandók, kik egy évi tényleges szolgálattal joggal nem bírnak.

A magasabb hadmentességi díjtételek miatt a hadkötelesek jogsérelemről nem panaszkodhatnak, mert a mennyiben keresetképtelenek és vagyontalanok is egyuttal, a törvény őket ugyis minden fizetési kötelezettség alól felmenti. A jelenlegi haddíjtételek élő példái a jogszolgáltatlan kiváltságoknak, következetlen kivételek a közterherviselés arányosságának elve alól. Miért is igazságosnak látszik, hogy ezen kérdéssel az illetékes fórum foglalkozzék, hogy a törvényhozás figyelme ezen kérdésre is irányuljon. — A hadmentességi díjnak az előadott szellemben való rendezése által nemcsak az állam bevételei emelkednének, hanem a közterherviselés arányossági elvének érvényre juttatása által az anyagi igazság is nyerne.

Dr. Kneppó Sándor.

Sorozás vármegyénkben.

A sorozás megyénkben márczius hó 19-ik napján veszi kezdetét.

Utazik a bizottság márczius 19-én Rimaszombatba. Márczius hó 20-án soroz Rimaszombat város, mely állít a jelenlévők közül az első korosztályból 47, a második korosztályból 33, a harmadik korosztályból 19, összesen 99 legényt.

Márczius 21-, 23- és 24-én soroz a rimaszombati főszolgabírói járás, mely állít az első korosztályból 343, a második korosztályból 182 és a harmadik korosztályból 151, összesen 676 legényt.

Márczius 26-, 27-, 28- és 30-án soroz a rimaszécsi sorozó járás, mely állít az első korosztályból 353, a második korosztályból 164 és a harmadik korosztályból 115, összesen 632 legényt.

Márczius 31-én utazik a bizottság Tornallyára. — Április 1-, 2-, 3- és 4-én soroz a tornallyai főszolgabírói járás, mely állít az első korosztályból 370, a második korosztályból 166 és a harmadik korosztályból 84, összesen 620 legényt.

Április 5-én utazik a bizottság Nagyróczére. 6-án soroz Nagyrócze város, mely állít az első korosztályból 24, a második korosztályból 12, a harmadik korosztályból 7, összesen 43 legényt.

Április 7-én utazik a bizottság Jolsvára. Április 8-án soroz Jolsva város, mely állít az első korosztályból 22, a második korosztályból 12, a harmadik korosztályból 5, összesen 39 legényt.

Április 15. 16-án soroz a nagyróczői járásbeli főszolgabírói sorozó járás, mely állít az első korosztályból 156, a második korosztályból 103, a harmadik korosztályból pedig 62, összesen 321 legényt.

Április 17-én utazik a bizottság Rozsnyóra. Április 18-án soroz Rozsnyó város, mely állít az első korosztályból 42, a második korosztályból 21, a harmadik korosztályból 16, összesen 79 legényt.

Április 20, 21, 22 és 23-án soroz a rozsnyói főszolgabírói járás, mely állít az első korosztályból 340, a második korosztályból 173, a harmadik korosztályból 113, összesen 626 legényt.

Április 24-én utazik a bizottság Dobsinára. Április 25-én soroz Dobsina város, mely állít az első korosztályból 58, a második korosztályból 33, a harmadik korosztályból pedig 36, összesen 127 legényt.

Április 27-én utazik a bizottság Nándorvölgyre. — 28 és 29-én soroz a garamvölgyi főszolgabírói járás, mely állít az első korosztályból 140, a második korosztályból 99, a harmadik korosztályból 56, összesen 295 legényt.

A sorozó bizottsági elnökök neveit közönségünk tájékoztatása végett már előbbi számunkban közöltük.

Meghívó.

Gömör-Kishontvármegye gazdasági egyesülete 1903. évi február hó 12-én (csütörtökön) déltán 2 órakor Putnokon a kaszinó helyiségében tartandó igazoló-választmányi ülésre.

Tárgy:

1. Elnöki előterjesztés a titkár elhalálása folytán szükségessé vált intézkedések megtételére.

2. Az 1902. évi pénztári számadások előterjesztése, Az elnökség a tag urak megjelenését kéri.

Putnok, 1903. január 30.

Nagy F. titkár helyettes.

Hírek és vegyesek.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük lapunk mindazon olvasóit, kik még az előfizetést meg nem ujtották avagy hátralékaikat ki nem egyenlítették, hogy ugy az előfizetés megújítását, mint a hátralékos előfizetést ki egyenlítani sziveskedjenek. Tisztelettel

a „GÖMÖR-KISHONT” kiadóhivatala.

Primiszia. Kokován T a u f f e r bíró fia, ki K.-H.-Várallyára van kinevezve káplánnak, f. hó 2-án nagy számú ájtatos hívek jelenlétében tartotta első miséjét, melynek öröme este nagy és vig mulatság volt.

Igazgatósági gyűlés. A rimaszombati egy. prot. főgimnázium igazgató-választmánya január 31-én rendkívüli gyűlést tartott, a melyen véglegesen megállapították azokat a feltételeket és szabályokat, a melyek az új gimnázium felépítésénél minden rendű vállalatra nézve mérvadóknak lesznek.

10 éves jubileum. A „Rimaszombati kath. olvasó-egylet” f. hó 2-án 10 éves fennállásának emlékére ünnepélyt rendezett. Délután 3 órakor az egylet nagyszobájában díszközgyűlés volt; Széman Ernő prépost-plébános, mint díszelnök megnyitotta szép beszéd kíséretében a gyűlést s indítványozta, hogy a rosznyói püspököt, — mint az egylet védnökét — a díszgyűlés táviratilag üdvözlölje ezután a jegyző 10 éves jelentése olvastatott fel s néhány kisebb-nagyobb indítványtétel után a gyűlés feloszlott. — Este közveszélővel egybekötött táncmulatság volt, melyen — bár oly sokan voltak. — hogy a kör helyisége kicsinynek bizonyult, a fiatalok a reggeli órákig mulattak.

Allamsegély. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter a ratkói községi kisedővödának évi 500 korona államsegélyt utalványozott. Vármegeinkben több olyan ovoda van, a mely még nem kap ilyen segítséget. Ajánljuk ezek fenntartóinak figyelmébe, hogy ha az iránt a cultusministeriumhoz folyamodni óhajtának, kérvényüket a kir. tanfelügyelőhöz sürgősen terjesszék be.

Halálozás. Egy széles körökben ismert, tevékeny, talpig becsületes emberrel ismét kevesebb van. Sarlay Pal ajnácskói lakos, földbirtokos, okl. mérnök, vármegei törvényhatóság bizottsági tagja folyó hó 4-én 69 éves korában, rövid betegség után elhunyt. A fáradhatatlan munkás, gondos családapa, a böles beosztás szerint való mértékletes élet, nyílt egyenes őszinteség prototypusa volt, ki egyszerű, szerény modorával és fellepésével nem sejtette azt a magas műveltséget és számos nemes vonást, mely őt a közönséges emberek felé magasra helyezte. Halála mély gyászba borította özevgyét és gyermekeit, kik megrendülve borulnak a legjobb édes apavatalára. Temetése — mint lapunk zártakor értesülünk Ajnácskón folyó hó 6-án lesz. — Nyugodjék békében!

A közművelődési egyesület kedden délután Török Balint elnöke alatt ülést tartott, melyen a márczius végén megtartandó közgyűlés tárgyait készítették elő. Általános megelégedést keltett az, hogy az egyesület vagyona az időszerint már 96134 kor. 32 fill., melynek kamataiból 15 óvodát tart fenn és segélyez. A titkár jelentéséből örömmel vette tudomásul a választmány, hogy folyton szaporodik az alapító tagok névsora, mely a következő: Andrassy Dénes gróf az egyesület védnöke 2400 koronával, Rimamurány-salgótarjáni vasmű részvénytársaság 7400 koronával, Latinák Testvérek 4000 koronával, Gömörmegei Ifjuság 1820 koronával, Borbély Lajos 1600 kor.-val, Nemzeti Kaszinó 1400 kor.-val, Gömörmegei egyetemi ifjuság köre 1200 kor.-val, Sárközi Gyula örökösei 1000 kor.-val, Lizei ovoda-alap 522 07 kor.-val, Heinzelmann Emil 500 kor.-val, Hámos Antal 300 kor.-val ifj. Beélik Iván, Fabry János leánynevelő intézete, Farkas Ábrahám, Gömör-Kishontvármegye törvényhatósága, Hámos László, Hanvay Aladár, Kubinka István örökösei, Ragályi Gyula, Rimaszombati város, Sulyovszky István, Szász Koburg Góthai herceg, Szentiványi Miklós, gömöri Szontagh Pál 200 koronával és Nagy János 2 drb gömörmegei nép- és iparbanki részvénye 200 kor. névértékben Ehhez számítható még Gömör-Kishontvármegyeinek az egyesület javára tett milleniumi alapítvány 60000 kor. Az elősoroltakon kívül van még sok kisebb alapítvány, melyek összesen 9640 koronát tesznek. Ezen alapítványok mind külön-külön takarékpénztári betétkönyvekben az illető alapítók neve alatt kezeltetnek. Új alapítványokból a múlt évi közgyűlés óta 3042 07 korona folyt be. Ezt az örvendetes eredményt az új alapszabályoknak és az elnökség gyűjtőívés felhívásának lehet köszönni. Alapos a remény, hogy a még kint levő gyűjtőíveken is több alapító tag fog jelentkezni. A választmány kéri mindazokat, a kik tag-gyűjtő íveket kaptak, hogy azokat az elnökséghez minél előbb beküldeni sziveskedjenek.

Alapítvány. Ott voltunk mindnyájan a végtisztességén Elsírattuk. Eltemettük. A puritán erkölcsű, egész életén át munkás rimaszombati polgárt, a köztiszteltemben állott öreg urat kikísértük végső útjára. Fajdalommal állottunk meg a sötétlő sírgödör felett, mely sokat dolgozott, sokat fáradt testének örök pihenője lett. Láttuk, mint ereszkedett alá az egyszerű, fekete koporsó. S aztán hallottuk a reá hulló fagyos göröngyök tompa dübörgését... és ime Horváth János mégis él! Tisztes alakja itt jár közöttünk. Dolgos két keze felemelkedik, és áldást oszt a szegények között. Ime, egy másuttan jönnek gyászabborult családjának nemes gondolkodású tagjai s az ő nevét, az ő emlékét alapítványokkal örökítik meg. Hogy évről-évre megjelenjék az elszegényedettek között, intvén, buzdítván őket és minket mindnyájunkat is arra, hogy egyedül a kitartó munka az, mely óvja az egészséget, ad jólétet, nyújt tisztességet, és közbecsülést. 400 koronás alapítvány az, melyről ezuttal hírt kell adnunk. Özv. dr. Szabó Samuné szül. Horváth Julia és családja f. hó 3-án 400 koronát tett dr. Kovács László polgármester kezeibe oly rendeltetéssel, hogy az néhai Horváth János nevére és emlékére alapítványként kezeltesse, a melynek kamatai évenként egy szegényintézetű férfi apoll eltarási díjának pótlására fordíttassanak. Bizony-bizony a sablonos koszorúk helyett, a sirba, a sárba hányt pénznek ily jótékony célra fordítása sokkal jobban illet az egyszerű életéhez, puritán gondolkodásához. Követésére méltó példaul is szolgálhat e nemes cselekedet mindnyájunk számára, a kik az elköltözöttben az örökké munkás, a parádét kerülő, ősi rimaszombati polgárt tiszteltük és becsültük.

Köszönetnyilvánítás Mindazoknak, a kik felejtethetetlen édes atyám, illetve nagyatyámnak elhunytának alkalmából bennünket részvénytánczokataikkal felekerestek, ez uton mondunk halás köszönetet.

Özv. Dr. Szabó Samuné és családja.

Hangverseny. A helybeli egyesült prot. főgimnázium ifjuságának f. hó 9-én megtartandó jótékony célú hangversenye iránt városszerte, sőt a vidéken is oly nagy az érdeklődés, hogy a jegyek jórésze máris elkelt s a kik még nem váltottak helyet, siessenek, hogy el ne késsenek.

Bizottsági gyűlés. A vármegei gyámpénztárnál felmerült 182 korona 52 fillér számadási különbözet, valamint ugyanazon pénztárban meghatározott rendeltetési cél nélkül kezelt 853 korona összeg rendeltetési céljának pontos meghatározása érdekében kiküldött bizottság folyó hó 9-én tartja ülését a vármegei alispáni hivatal hivatalos helyiségében.

Kölcsonös áthelyezés. A kassai kir. tábla elnöke Schultz Sándor rimaszombati járásbírósi és Majthán Arnold törvényszéki joggyakornokokat előkészítő szolgálatuk kiegészítése céljából kölcsonösen áthelyezte.

Fillér bál Miskolcson. Hagyományos fényvel, régi, ősi magyar világra emlékeztető jókedvvel folyt le január hó 31-én Miskolcson, a „Korona” összes termeiben a fillér-bál. Évről-évre ismétlődött ez a mulatság, a melyen Borsod. Heves, Gömör, Abauj-Torna, Zemplén, Ung, Bereg, Ugocei, Szabolcsvármegyék régi magyar családjai, előkelőségei adnak egymással találkát; — nem megyei bál ez, de a felvidék vonzó mulatsága, ez épp úgy fény, mint jókedv tekintetében párját ritkítja. — Gömörből Hámos László főispán és neje szül. *Badányi* Ida ömeltőságaik, *Hámos* Árpád és neje szül. báró *Uszlár* Evelin s leányuk *Hámos* Mariska, *Hevessy* Lenke férjezett *Bárczay* Sándorné, *Radvánszky* György s neje szül. *Kállay* Sarolta, *Diószeghy* László s neje született *Csoma* Sári, *Badányi* Elinor, *Diószeghy* Dezső, *Hevessy* László, *Szelecsky* Árpád, dr. *Szeless* Ödön, *Komáromy* István, *Heinzelmann* Bela, *Gundelgingen* József főispáni titkár volt ott. *Hámos* Lászlóné ömeltősága hermelin prémmel díszített, zöld selyem plüssel tarkított brokat világos selyem aljjal (XV. Lajos korabeli stílusban) jelent meg, kedvességével s szellemességével a hagyományos rokonszenvet hódítva meg a más megyebeliéktől nemcsak magának, hanem férjével együtt s a szép társasággal, a mely mintegy kísérete volt neki, az egész megyének is. — A főispánné a bálon az egyik védnök szerepét töltötte be.

Névmagyarosítás. Kiskoru Bjél Albert, polonkai lakos nevet befügyminiszteri engedéllyel „Bél”re magyarosította.

Juristabál. Az ügyvédek, bírák, közigazgatási tisztviselők, képviselők és főrendűekből alakult 300-as juristabál-bizottság e napokban becsátotta ki a rendkívüli finom ízléssel készített báli meghívóját. A bál — mely a fővárosban az első s legjobban, legfényesebben sikerült mulatság szokott lenni — 1903. évi február hó 21-én az operaház összes termeiben fog lefolyni. A bál védnöke *Auzsoly királyi herceggasszony ő fennsége.* A fenséges asszony mellé fényes udvar képezhetése tekintetéből a főváros előkelőségei szerepelnek, kik közül bennünket gömörieket is többen érdekelnek: gróf *Andrassy* Gézáné, báró *Luzsánszky* Henrikné, *Putnoky* Mórné. A 300-as rendező bizottság élén van az 50 tagú tisztikar élén gróf *Szapáry* Pállal. A gömöriek közül a következőket jegyeztük ki: alelnök: báró *Nyáry* László, titkár: dr. *Dienes* Gyula, jegyző: dr. *Ghiczy* Kálmán, bizottsági tagok: dr. *Kubinyi* János, *Mariassy* Barna, dr. *ifj. Pekáry* József, dr. *Szontagh* Sándor.

Vármegei kinevezések. Hámos László főispán *Osváth* György vármegei közigazgatási irnokot, az elhunyt *Draskovics* Gábor helyére vármegei kiadóvá, *Lányi* Lajost pedig *Osváth* helyére irnokká nevezte ki.

Közigazgatási bejárás. A magnezit-ipar részvénytársaság hacsavai magnezit-örkölőtől a burdávölgyi magnezit-bányaig építendő sodronykötélpálya közigazgatási bejárása január hó 30-án lett megtartva. — jelen voltak: a vármegei részéről: *Bornemisza* László alispán, *Fáy* Gyula biz. tag és *Máriássy* Gyula főszolgabíró. A keresk. ministerium részéről: *Dr. Dubszky* Alfréd min. főmérnök, *Bayler* István kir. főmérnök és *Kossalka* János máv. mérnök. A m. kir. vasuti és hajózási főfelügyelőség részéről: *Medanich* Romuald biztos. A kir. államépítészeti hivatal részéről: *Bodor* Ármin kir. mérnök. A részvénytársaságot *Drjander* Richard igazgató, *Barács* Gyula főmérnök s dr. *Cziner* Miksa ügyvéd képviselte. Az építendő sodronypálya, mely meyeinkben immár a hetedik, 6700 méter hosszú és villamos erővel lesz hajtva. E célra szolgál egy a polomi közbenő állomásnál telállított 40 lóerejű electromotor, mely a hacsavai központi telepen termelt villamos áram által hajtatik. A termelt 110 voltos három fázisu áramot ugyancsak a centrálában egy 40 K, V. A. kapacitásu három fázisu transformátor alakítja át 3300 volt feszültségű árammá. Ezen magas feszültségű villamos áram szolgáltatja a szükséges hajtóerőt.

Halálozás. *Simon* János, hosszú időn át városi gazda, ki csak nemrég vonult vissza a szolgálatból, f. hó 3-án éjjel 80 éves korában elhunyt, nagy kort ért el s becsületes, jó ember volt, ki a város szolgálatában mindig megbecsülte magát. Temetése holnap lesz. Nyugodjék békében!

A bábaiskolában a vizsga múlt pénteken tartott meg s a kurzuson résztvett 18 szülész nő megkapta az oklevelét. A vizsga után *Dr. Feja* zolyomi főorvos és *Dr. Löcherer* Tamás igazgató beszédet intéztek a növendékekhez. Az új kurzus február 1-én megkezdődött s a berendelt szülész nők nagy része már együtt van. Gömör, Nógrád, Liptó és Zolyom megyékből lesznek a résztvevők a márczius végéig tartó tanfolyamon.

Színészek. *Kiss* Pista színigazgató társulatával városunkba érkezett és szerdán este mutatkozott be közönségünk előtt. A bemutató előadásról csak a jövő számban számolhatunk be, addig is azonban a nagy közönség figyelmébe ajánljuk ezt a színtársulatot, a mely hónapokon keresztül hazafias missziót teljesített a felvidék tót anyanyelvű városában, és bizony ezen misszióteljesítés közben gyengén lehetett része az anyagi sikerekben. Nagy reménységgel jöttek városunkba, hogy itt az erkölcsi siker mellé anyagiakat is szerezzenek. — A kormány támogatásával és ajánlatával érkeztek ide, és reméljük, hogy városunk közönsége sem fog az irántuk — mint a magyar nemzet szegény vándorló napszámosai iránt tartozó kötelességéről megfeledkezni. Különböző dícséretre és ajánlásra nem szorulnak. Egy-két előadás után a közönség meggyőződhetik a társulat művészi erejéről és ekkor eltekintve minden hazafias célzattól, a saját szórakoztatása végett is eljár a színházba.

Villamos világítás. Szokatlanul nagy élénkség mutatkozott múlt vasárnap este felé városunk utcáin, sétaterein. Ugy 4—5 óra táján minden udvarból kíváncsi gyermekek, nők és férfiak siettek ki az utcákra. Élénk érdeklődéssel, várakozó kíváncsisággal nézettek fel a csinos villamos lámpákra, mert aznap reggel az a hír terjedt el városszerte, hogy estére „kigyullad a város”. Azaz, hogy a villamos lámpák. Persze nagy volt a csa-

lódás, nagy a méltatlankodás, midőn a régi, a lenézett, az észre sem vett, nagyfejű petroleum lámpák egymástól nagy szomoruan felébredtek és talán közeli végők fájó tudatában könnyes ködfátyolon keresztül nézettek. pislákoltak alá a haragos báméskodókra. A családottak, a türelmetlenek méltó felháborodásukban hatalmasan, jól össze is szidták a villamos világítást, „a melyből — szerintük — soha sem lesz semmi!” Es hát mégis csak lett. Másnap, azaz f. hó 2-án 5 órakor, minden előzetes beharangozás nélkül csakugyan kigyulladtak az izzólángok, az ivilámpák, hogy hatalmas fény sugarakkal, széles fénykörökkel megengeszteljék, kibékítsék haragosaikat, megnyugtassák már-már türelmetlenkedő polgártársainkat és elnémissák a minden újítást lekicsinylő, előre lepocskondiázó, láttatlanban kisebbitő, „jóakaró” nyelveket! Es e törekvésők a villamoslámpáknak valóban „fenyesen” sikerült. Az új lámpák fénye sokkal tisztább, kellemesebb; világító köreik aránytalanul nagyobbak mint a régieké volt. Kised városunk felett a pokorági-kaputól ki a Csutorás végéig, a vásártérrel a Széchenyi kertig 20—30 méter magasságban fehéres, szép fényben uszik az esti kóder, az érkezéket már jó messziről egy nagy város közeledtére figyelmeztetvén. Különösen feltűnőek a Samarjay-ház vöröstornya, a „Három Rózsa” zöldes oromzata, a polgári leányiskola és kivált az új vármegeyház hatalmas kupolái. Mert ezek alján a négy ivilámpa valóságos kékévekben ontja gyönyörű vakító fényét. Sokkal szebbet, erősebbet, mint a minőt más városokban eddigél hasonló minőségben láttunk! Szóval az új világítás messze túlszárnyalja a hozzá fűzött várakozást. S ha itt-ott egyes utcazámban, utcz-torkolatokban van is még némi kívánni való, ez is egy kis jóakarattal könnyű lesz teljesíteni a lámpáknak talán czélszerűbb elhelyezésével, de ez sem a vallalat hibája, hanem a régi elhelyezés az oka ennek is. Ime, az új rendszernek, az új vezetőségnek ismét egy oly modern újítása, mely előtt el kell némulnia még a rosszakaratnak is. Városunk megindult a szebb, a világosabb, a derűtebb jövő útján. Ha a világítás mindenkor ily fényes, ily tökéletes lesz, ha a lámpák ily erővel fogják a jövőben ontani fényüket, de sőt ha tán valamivel gyöngyűbben is: még akkor is teljes elismerést az európai hírű Ganz társaságnak, a szépen fejlődő Konzerv-gyárnak! — Azok előtt a derék, lelkes férfiak előtt pedig, a kik szembeszállva a kishitűséggel, legyőzvé a maradiságot, daczolva a gáncsal, gúnyjal, városunkat ily hatalmas lépéssel vitték önzetlenül előre az új a modern Rimaszombat felé: ezek előtt — élükön *Molnár* József igazgatósági elnökkel — előtte, előttük, uraim, le a kalappal!

Mulatság Rimaszécsen. A rimaszécsi polgári olvasókör folyó évi február 1-én saját könyvtárának gyarapítására világpostával egybekötött táncmulatságot rendezett, a mely igazán minden képzeletet felülmúlóan sikerült és kiválóan kirradtáig tartott. Emelte a mulatság fényét a szép, kedves és meglepően elegáns hölgykoszoru, mely vidám jó kedvvel feledhetetlené tette a jól sikerült mulatságot. A világposta főnyereményét *Lux* Gizella, a második nyereményt *Róth* Aranka nyerte el. A férfiak közül a főnyereményt ifj. *Lamos* Lajos, a második nyereményt pedig *Shági* Kálmán nyerték. Kiadás után maradt tiszta jövedelem 90 korona. Felülfizettek: *Marikovszky* Géza 4 korona, *Frics* Ferencz, *Gál* János, *Róth* Ernő, *Pongó* Mihály, *Csorda* Kálmán 2—2 korona, *Maresek* István, *Feledy* Ferencz, *Várhelyi* Márton, *Dékány* N. (Harmacz), *Zibray* Károly (Ózd), *Schweissenbacher* Gusztav, *Szabó* Dezső (Ózd), *Kovács* Jenő (Ózd) *Harkó* István, *Lipták* N. 1—1 koronát, *Gothliff* Ferenczné, *Ettes* Géza 60—60 fillér, *Horváth* Nándor 40 fillér. Fogadják a mélyen tisztelt adakozók a polgári olvasókör halás köszönetét.

Mulatság Feleden. A feledi vasuti állomáson f. hó 1-én szépen sikerült mulatságot rendeztek, vasutasok árváinak felségítésére. Az estélyen a budapesti „Törékvás” dalkör is közreműködött szép sikerrel. A mulatság érdekében sokat buzgókodott a feledi vasuti tisztikar.

Új főügynökség. Tudomásunkra jutott, hogy a „Hazai általános biztosító részvénytársaság” városunkban egy főügynökséget szervezett. A főügynökség vezetése tudomásunk szerint oly kezekbe van letéve, mely a biztosító közönségnek teljes garantiát nyújt, és így ajánlhatjuk a biztosító társaságot a nagyközönség figyelmébe.

Pénzüntézetű közgyűlések. A gömörmegei takarékpénztár- és hitelbank f. hó 19-én délután tartja közgyűlését.

A tornallyai takarékpénztár 30-ik évi rendező közgyűlését f. hó 12-én tartja. Az évi tiszta nyereség 33356 kor. 23 fill. A tervezet szerint az idei osztalék részvényenkint 32 korona.

Pályázat végrehajtói állásra. A nagyrozei kir. járásbírósnál megüresedett bírósi végrehajtói állásra a kir. igazságügyminiszternek f. évi január hó 30-án 972. sz. a. kelt rendelete folytán *Kubinyi* Aladár kir. törvényszéki elnök pályázatot hirdet. Felhívja mindazokat, a kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1871. L. t. cz. 2. §-ában előírt képesítési kellekeket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket az együtt alkalmazást kizáró rokonsági vagy sógorsági viszony feltüntetésevel a bírói ügyviteli szabályok 5. §-ában előírt uton ezen hirdetésnek a „Hivatalos Lap”-ban háromszori közzétételétől számítható két hét alatt hozzám annál inkább nyujtsák be, mert a később beérkezett kérvények figyelembe vételni nem fognak. Végül megjegyzni, hogy ezen állásra csak oly pályázó fog kineveztetni, a ki a meghatározott alakú képesítésen kívül testi alkalmas voltát közzhatósági orvosi bizonyítvánnyal igazolja.

Tolvaj-szövetkezet. Valóságos szövetkezetet alakított *Klenócson* *Bizterszki* András, *Bizterszki* Pál és *idb. Bizterszki* András, kik minden lehető, a mihez csak hozzáférhettek, elloptak. — Legutóbb folyó évi január hó 23-án *Palyó* Mihályné *klenóczi* lakos kárára követtek el egy lopást, magukkal vivén 28 méter vásznat, 5 zsákot és egy kenyeret, összesen 16 korona 76 fillér értékben, azonban rajta vesztektek s a vallatás során töredelmesen beismerték, hogy a régebben elkövetett kisebb nagyobb lopásokat, különböző *klenóczi* lakosok kárára szintén ők követték el. A lopásokat csak a két fiu végezte, míg az apa az orrgazdaság szerepét vállalta el. — *Bizterszki* András a napokban — alighanem a büntetéstől való félelmében — *Klenócson* a *Zvara* téle tanyán öngyilkosságot követett el s átlőtt mellet holtan találtak rá.

Felhívás. Mindazok, kik a helybeli konzerv-gyár részére zöldséget s egyéb veteményeket termelni szándékoznak, felhívtnak, hogy azt a gyár vezetőségénél jeltessék be, hol is a magvak jövő hóban — márcziusban — fognak a termelőknél kiadatni. A termelést illetőleg készséggel szolgál felvilágosítással a gyár vezetősége.

Tragikus lakodalom czimmel megirtuk, hogy Fügebén mult hó 21-én Koronezi György kerület fejbeütötték, hogy a koponyája megrepedt. A szerencsétlen ember pénteken meg is halt a kórházban s hulláját felboncolták. — A vizsgálat folyik; a tettes még mindig nem került meg.

Mi lesz a lámpagyújtogatókkal? Mert hát kérem szép dolog az a villamos világítás, csak az a baj, hogy nincs mellette szükség lámpagyújtogatóra. Az a hun- ezut német olyan szépen kitundálta, hogy a Jánosi-utcán lévő lámpákat is a Losonczy-utca végeről gyújtják meg. Mi lesz a szegény lámpagyújtókkal? Ez a kérdés bizonyára sok gondot okozott városunk előjáróságának. Mert az bizonyos dolog, hogy lámpagyújtogatókra többé szükség nincs, ha csak a vasuti állomás részére nem szerveznek egy külön lámpagyújtogatói állást. De az is bizonyos, hogy ezeket az erdemekben megőszült lámpagyújtogatókat nem lehet csak úgy egyszerűen elbocsátani a város szolgálatából. Egy volt lámpagyújtogató mivel tudja megkeresni a kenyerét? Nagyon sok foglalkozás hasonlít egymáshoz, a ki az egyik pályán nem boldogul, elmegy a másikra és ott keresi meg a kenyerét. A cseh trombitásból lesz üvegtüvő vagy megfordítva. De a lámpagyújtogatóhoz egyik mesterség sem hasonlít. Legfeljebb közönséges gyújtogatóknak csaphat fel, de ez a mellett, hogy büntető törvénykönyvbe is ütközik, nem is valami jó kenyerkereset. Mindenesetre legalább is hajlam kell hozzá. — Sok mindenféle terv fogamzott meg városunk vezetőinek agyában a lámpagyújtogatók sorsát illetőleg. Akadt olyan, a ki valamelyik vígalmi bizottságba akarta őket bevalasztani, hogy így némi fényt derítsenek a vígalmi bizottság szomorú homályába. A fényderítés utóvégre eddig is a mesterségükhöz tartozott. Ez a terv nem vált be, mert a lámpagyújtogatók nem voltak ehhez elég öregek. Utóvégre is, hosszas vajadás után kinevezettek városi ívágóknak. A ívágás a lámpagyújtogatóknál nehezebb mesterség lévén, a hogy én az exlámpagyújtogatókat ismerem, ha már lát kell nekik vágni, bizonyára legjobban szeretnék a villamos oszlopokat kivádosni.

A közigazgatás egyszerűsítése. Ez az érdekes levél érkezett egyik hivatalunkhoz a k—i jegyzőtől: „A közigazgatás egyszerűsítése következtében beállott munkahalmaz miatt az adóelszámolási íveket csak a jövő héten küldhetem be.” — Ennyi a levél, mi sem írunk hozzá semmit.

Nyilvános számadás. A Nagyrőczen 1903. január 24-én rendezett thea-estély számadása a következő: Bevétel 176 kor. — fill. Kiadás 171 kor. 38 fill. Maradvány 4 kor. 62 fill. a mely a városi szegényalap javára fordított. Felülízetések: Mihalik Dezső, Tóth Kálmán, Prékopa Károly, Schmer Adolf, Stetancok Károly, dr. Hritz Lajos 4—4 korona, dr. Stefancok Károly, Török László, Homola Gyula, Andriányi Ernő 2—2 korona, Eisele Gusztáv 1 korona.

Magán-hirdetések.

Eladó vagy bérbeadó.

A rimaparti szép, nyaraló- vagy állandó lakásnak való s kertészkedésre teljesen berendezett **Török-féle kert** igen jutányos áron eladó vagy bérbeadó.

Ertekezhetni lehet Rimaszombatban a tulajdonossal, Kossuth-utca 15. sz. alatti lakásán.

3—3

Bérbeadó vizimalom.

Feleden a Rima-folyón levő vizimalom, — mely a legjobb karban van és nagy vidékkel bir, — hat egymásután következő évekre — kedvező feltételek mellett — bérbe kiadó. — Bérelni szándékozók a bérösszeg és a feltételek megtudása czéljából forduljanak **Rajzinger András** tulajdonoshoz Pálfalára (Gömörmege).

2—*

Eladó.

A Tompa Mihály- és Jánosi-utca sarkán lévő házak — melyek üzleti helyiségeknek is alkalmasak — szabad kézből eladók, a vétel iránt értekezni lehet: **Tompa Mihály-utca 10. házszám alatt.**

3—3

Bérbeadó birtok.

Rimaszombat határában egy teljesen arányosan tagosított **kisebb birtok**, mely 44 hold szántóból és a hozzátartozó rétből áll; gazdasági épületekkel együtt hosszabb időre **haszonbérbe kiadó**; esetleg örök áron is eladó. A birtok bármely pillanatban átvehető. — Bővebb értesítés nyerhető **özvegy Báthory Ferencné** tulajdonosnőnél **Rimaszombatban.**

3—3

Eladó ház.

Rimaszombatban, a **Hunyady-utca 33. szám** alatt egy ujonnan épített kényelmes lakház, mely áll 3 jó szoba, konyha, kamra, fatartó, sertés-ólból, szépen berendezett udvar s nagy kerttel, gyümölcsfákkal benépesítve, szabad kézből eladó. — Ertekezhetni: **Róth Lajos** vagy **özv. Konyha Kálmánnál.**

2—2

Meghívó.

A Gömörmegei Takarékpénztár és Hitelbank Részvénytársaság

V-ik évi

rendes közgyűlését

1903. évi február hó 19-én d. u. 2 órakor fogja saját hivatalos helyiségében megtartani, a melyre a részvényes tag urak oly figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy azon esetben, ha a szavazati jogaikkal élni óhajtanának, részvényeiket az alapszabályok 22. §-a alapján intézetünk pénztáránál a közgyűlést megelőzőleg legalább három nappal letéteményezni sziveskedjenek.

Tárgyak:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentései a lefolyt üzleti év eredményéről és javaslata a tiszta nyereség mikénti felosztása iránt.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság felmentése.
3. Harmincz választmányi tag választása az alapszabályok 58. §-a alapján.
4. Netáni indítványok.

Rimaszombatban, 1903. január hó 28-án.

Az igazgatóság.

Kiadó lakások.

Rimaszombatban, a **Kossuth- és Kmetty-utczák sarkán** levő háznak **emeleti része**, mely öt szoba és mellékhelyiségekből áll és zárt folyosóval bir, továbbá a **földszinten** két szoba, konyha, éléskamra, közös mosókonyha és fatartóval folyó évi **május hó 1-től** bérbe vehető. — A feltételek iránt lehet értekezni **Hollósy József** tulajdonossal.

1—*

Meghívó.

A „Tornallyai Takarékpénztár“

XXX évi

rendes közgyűlését

1903. évi február hó 12-én délelőtt 10 órakor az intézet saját hivatalos helyiségében fogja megtartani, melyre a t.-cz. részvényesek ezennel meghivatnak.

Tárgyai lesznek:

1. Az igazgatóság s felügyelő-bizottság jelentése a lefolyt üzletéről.
2. A betérjett mérleg helybenhagyása s a felmentvény megadása.
3. A tiszta jövedelem mikénti felosztása.
4. Az igazgatóság és felügyelő bizottsági tagok választása.
5. Netáni indítványok.

Tornallya, 1903. január hó 26-án.

A „Tornallyai Takarékpénztár“ igazgatósága.

Az eredeti vagyon mérleg, a közgyűlés elé terjesztendő jelentések és javaslatok a keresk. törvény 198. §-a értelmében a közgyűlést megelőző 8 napon át az intézet helyiségében délelőtt 9—12 óráig megtekinthetők.

Meghívás.

A Nyustyai Takarékpénztár

részvénytársaság

XVII-ik évi rendes közgyűlése

1903. évi február hó 22-én d. u. 2 órakor az iskola tantermében fog megtartatni, melyre a t. cz. részvényesek tisztelettel meghivatnak.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése az 1902. évi üzleteredményről.
2. Mérleg jóváhagyása, felmentvény megadása és a nyereség felosztása iránti határozat hozatal.
3. Igazgatóság és felügyelő-bizottság választása.
4. Indítványok.

Kelt Nyustyan, 1903. február hó 3-án.

Az igazgatóság.

Az eredeti mérleg és a jelentések az üzlet helyiségében bármikor megtekinthetők.

1—3

Kitünő borok.

A „Tompa“-szállodában kitünő minőségű ménes-györök hegyvidéki borok kaphatók és pedig: ujbór 1 liter 30 kr. ó-györöki bor 40 kr. 1899 iki óbor, (valódi gyógybor) 50 kr. egri vörösbör 50 kr. Sillar-bör 24 kr.

Palaczkborok ó nagyméltósága a váci püspök pincéjéből, ezerjó és szentistvánhegyi $\frac{7}{10}$ literes zárt palaczkokba 60 kr. Tisztelettel

GEDE ISTVÁN,

a „Tompa“-szálló bérloje.

2—4

Eladó birtok.

Simonyi községben (Gömörmege) mintegy 220 katasztrális hold kiterjedésű tagosított nemesi birtok eladó.

Bővebb felvilágosítást ad: **Dorgó Albert** kir. közjegyző **Kolozsvártt.**

2—3

Hirdetmény.

3512. sz. — A nagyrőczei kir. járásbírószág mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Deutsch Salamon** végrehajthatónak, **Petro István** végrehajthat szenvedő elleni 76 kor, 60 fill. tökéketelés és járuléki iránti árverési ügyében a rimaszombati kir. törvényszék (a nagyrőczei kir. járásbírószág) területén levő s Sumjác községben és határában fekvő a sumjáci 220 sz. tjkvben A. I. 1—3, 6—8, 11—14, 16—17, 23—24, 27—28. sor, 78., 80., 487., 955., 1198., 1199., 1432., 1433., 1436., 1442., 1999/i, 2001., 4209., 4289/3. hrsz. alatti s Petro József (nős Kapusznayk Rózával) Petro István, Petro Márton és Petro Mária kisk. tulajdonaul bevezetett s uj 63, régi 53 hrsz. alatti ház, közös udvar, szántó és rétekből álló ingatlanokra 688 koronában; a sumjáci 667. sz. tjkvben A. I. 1—3. sor, 2605., 2610. és 2853. hrsz. alatt foglalt s Petro József nős Kapusznayk Rózával és Sztankovics József tulajdonaul bevezetett s szántókból álló ingatlanokra 74 koronában ezennel megállapított kikialtási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1903. évi február hó 18-ik napján** délelőtti 10 órakor Sumjác község bazanál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikialtási aron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át, vagyis 68 kor. 80 fillért és 7 kor. 40 fillért készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8-dik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezeihez letenni, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a banatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elis-átszolgálatni.

Kelt Nagyrőczen, 1902. évi november hó 15-én A nagyrőczei kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság.

Dessewffy, kir. jbiró.

Diszes és egyszerű

levélpapírok,

nyomtató- és

irodai papírok,

mindenféle boritékok,

szépirodalmi,

üzleti- és

iskolai könyvek

kaphatók.

Továbbá könyv- és

könyvmai munkák,

könyvkötések és

hirlapelőfizetések

elfogadtatnak.

A „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala:

RÁBELY MIKLÓS

könyv- és papirkereskedésében

Rimaszombat, Deák Ferencz-u. 8.